

UZASADNIENIE

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Dąbrowa Świetlista” został ustanowiony zarządzeniem nr 32/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dąbrowa Świetlista” (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 3526 i z 2015 r. poz. 138). Rezerwat przyrody położony jest w całości w granicach obszaru Natura 2000 Dąbrowa Świetlista w Pernie PLH100002, dlatego też plan ochrony dla rezerwatu uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zgodnie z art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478).

W związku z nowymi wytycznymi Komisji Europejskiej w sprawie opracowywania szczegółowych celów działań ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, w kontekście dofinansowania przedsięwzięć infrastrukturalnych ze środków unijnych, zachodzi pilna konieczność zmiany planu ochrony rezerwatu przyrody „Dąbrowa Świetlista” z uwzględnieniem wytycznych, tj. określenia szczegółowych celów działań ochronnych.

Zasadnicza zmiana zarządzenia polega na zmianie zapisu § 2 ust. 1 i nadania mu nowego brzmienia: „1. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie zespołu dąbrowy świetlistej z bogatą florą.”, a także dodania po tym ustępie – ustępu 1a w brzmieniu: „1a. Cele działań ochronnych obszaru Natura 2000 określa załącznik Nr 1a.”, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

Cele działań ochronnych zostały uszczegółowione w oparciu o dane wynikające z monitoringu stanu ochrony przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Dąbrowa Świetlista w Pernie PLH100002 oraz na podstawie przewodników metodycznych opracowanych na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska.

Cele działań ochronnych przedstawiają się następująco:

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr / wskaźnik ¹⁾	Cel działań ochronnych ²⁾
1.	*9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)	Powierzchnia	Utrzymanie siedliska na łącznej powierzchni co najmniej – 21,71 ha (FV).
		Udział procentowy siedliska na transekcje	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowiskach Nowe Grodno 1, Wołodrza 3, Wołodrza 4, Dąbrowa Świetlista w Pernie – 50-80%. Utrzymanie oceny wskaźnika U2 na stanowisku Wołodrza 2 – poniżej 50%.
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na stanowiskach Nowe Grodno 1, Wołodrza 3 – gatunki charakterystyczne dla rzędu <i>Quercetalia p.-p.</i> co najmniej 5% powierzchni transektu lub gatunki ciepłolubne powyżej 10%. Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na

		stanowiskach Dąbrowa Świetlista w Pernie, Wołodrza 4 – poniżej 1% transektu lub gatunki ciepłolubne poniżej 10%. Utrzymanie oceny wskaźnika U2 na stanowisku Wołodrza 2 - brak i pokrycie gatunkami ciepłolubnych poniżej 1%.
	Gatunki dominujące	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowiskach Nowe Grodno 1, Wołodrza 2, Wołodrza 4, Dąbrowa Świetlista w Pernie – współdominują gatunki ograniczające rozwój gatunków ciepłolubnych. Utrzymanie oceny wskaźnika U2 na stanowisku Wołodrza 3 – dominują gatunki ograniczające rozwój gatunków ciepłolubnych.
	Obce gatunki inwazyjne w runie i podszycie	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowisku Wołodrza 4 – poniżej 5% transektu w runie lub podszycie. Utrzymanie oceny wskaźnika U2 na stanowiskach Nowe Grodno 1, Wołodrza 2, Wołodrza 3, Dąbrowa Świetlista w Pernie – powyżej 5% transektu w runie lub podszycie.
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowisku Nowe Grodno 1, Wołodrza 3, Wołodrza 4, Dąbrowa Świetlista w Pernie – poniżej 20%. Utrzymanie oceny wskaźnika U2 na stanowisku Wołodrza 2– powyżej 20%.
	Gatunki ciepłolubne	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na stanowisku Nowe Grodno 1 – powyżej 20%. Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowiskach Wołodrza 3, Wołodrza 4, Dąbrowa Świetlista w Pernie – poniżej 20%. Utrzymanie oceny wskaźnika U2 na stanowisku Wołodrza 2 – brak, pokrycie poniżej 1%.
	Leżące martwe drewno (leżanina)	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na stanowiskach Wołodrza 2, Wołodrza 3, Wołodrza 4, Dąbrowa Świetlista w Pernie – do 5% zasobności drzewostanu. Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowisku Nowe Grodno 1 – 5-20% zasobności drzewostanu.
	Wiek drzewostanu	Utrzymanie oceny wskaźnika FV–

		drzewostany powyżej 50 lat.
	Zwarcie podszytu	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowiskach Nowe Grodno 1, Wołodrza 4, Dąbrowa Świetlista w Pernie – 20 do 50%. Utrzymanie oceny wskaźnika U2 na stanowiskach Wołodrza 2, Wołodrza 3 – powyżej 50%.
	Zwarcie koron drzew	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na stanowiskach Nowe Grodno 1, Wołodrza 2, Wołodrza 4, Dąbrowa Świetlista w Pernie – 50-70%. Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowisku Wołodrza 3 – powyżej 70%, jedna warstwa drzew.
	Gatunki obce geograficznie i ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na stanowiskach Nowe Grodno 1, Wołodrza 2, Wołodrza 3, Wołodrza 4 – brak. Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowisku Dąbrowa Świetlista w Pernie – udział znikomy.
	Naturalne odnowienie	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowiskach Wołodrza 2, Wołodrza 3, Wołodrza 4, Dąbrowa Świetlista w Pernie – brak odnowienia dębowego, umiarkowany udział gatunków grądowych. Utrzymanie oceny wskaźnika U2 na stanowisku Nowe Grodno 1 – brak odnowienia dębowego, masowe odnowienie gatunków grądowych.
	Obecność nasadzeń drzew	Utrzymanie oceny wskaźnika FV na stanowiskach Nowe Grodno 1, Wołodrza 2, Wołodrza 3, Wołodrza 4 – brak, nieliczne zgodne z siedliskiem. Utrzymanie oceny wskaźnika U1 na stanowisku Dąbrowa Świetlista w Pernie – nieliczne niezgodne z siedliskiem.
	Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – brak.
	Zniszczenia drzewostanów	Utrzymanie oceny wskaźnika FV – brak, pojedyncze.

Szczegółowe cele ochrony zostały przedstawione w załączniku do zarządzenia.

Przy okazji procedowania zmiany planu ochrony dla rezerwatu przyrody dokonano czynności porządkowych poprzez zmianę brzmienia § 2 ust. 3 pkt 5) poprzez m.in. podanie poprawnej nazwy przedmiotu ochrony, tj. siedliska przyrodniczego i nadanie mu nowego brzmienia: „5) zachowanie

występującego w rezerwacie siedliska przyrodniczego wymienionego w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory: 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti petraeae*)”, oraz usunięto informacje dotyczące stanu ochrony siedliska przyrodniczego.

Ponadto w załączniku Nr 2 działania ochronne oznaczone lp. 3 i 4 otrzymują następujące brzmienie:

3.	Monitorowanie procesów naturalnych oraz ocena skutków przeprowadzonych zabiegów.	Lustracja rezerwatu przynajmniej raz na 3 do 5 lat podsumowana sprawozdaniem. Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie prac jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi.	Cały obszar rezerwatu.
4.	Monitoring siedliska przyrodniczego: 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)	Monitoring stanu ochrony przedmiotu ochrony – co 6 lat. Monitoring przeprowadzić zgodnie ze standardami metodyki opracowanymi przez GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS). Podmiotem odpowiedzialnym jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi.	Monitoring wzdłuż wyznaczonych transektów zgodnie z załącznikiem Nr 3.

W załączniku nr 2 w pkt. 3 dotyczącym monitorowania procesów naturalnych usunięto zapis dotyczący konieczności sporządzenia po upływie 10 lat od ustanowienia planu ochrony pełnego opracowania florystyczno-fitosocjologicznego wraz z analizą zmian zaszłych w tym okresie w rezerwacie. Z uwagi na prowadzone w rezerwacie przyrody lustracje oraz stałe monitorowanie procesów w nim zachodzących, w tym stanu zachowania przedmiotu ochrony, uznaje się, że wykonanie ww. opracowania jest zbędne. Wszelkie zabiegi związane z ochroną czynną w rezerwacie przyrody prowadzone są w oparciu o ustalenia poczynione w czasie lustracji rezerwatu przyrody. Ponadto w pkt. 4 uaktualniono zapisy dotyczące wykonywania monitoringu siedliska przyrodniczego 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti petraeae*). Monitoring przeprowadzać należy zgodnie ze standardami metodyki opracowanymi przez GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS).

Zmiana planu ochrony dla rezerwatu przyrody, zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody winna zostać przeprowadzona zgodnie z przepisami wynikającymi z art. 19 ust. 1a tej ustawy, który stanowi, że sporządzający projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, a także art. 19 ust. 2 – projekt planu wymaga zaopiniowania przez właściwe miejscowo rady gminy.

Projekt zmiany planu ochrony został sporządzony zgodnie z procedurą wynikającą z ww. przepisów i w trybie przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94 , poz. 794).

Zgodnie z § 6 w związku z § 3 ww. rozporządzenia Ministra Środowiska Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi umożliwił zainteresowanym osobom i podmiotom możliwość zapoznania się z projektem dokumentu oraz możliwość składania wniosków i uwag.

Informacja o projekcie zmiany planu ochrony została zamieszczona w publicznie dostępnym wykazie danych, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24a ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi obwieszczeniem z 11 lipca 2023 r., znak: WPN.6320.1.2019.MKu, podał do publicznej wiadomości informację m.in. o zamiarze przystąpienia do zmiany planów ochrony dla rezerwatów przyrody: „Dąbrowa Świetlista”, „Jasień”, „Lubiaszów”, „Wielkopole” poprzez:

- opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi 13 lipca 2023 r.;
- wywieszenie na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi 13 lipca 2023 r.
- publikację w prasie lokalnej 13 lipca 2023 r.

Następnie obwieszczeniem z 29 sierpnia 2024 r., znak: WPN.6202.8.2023.JHi, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi podał do publicznej wiadomości informację o sporządzeniu projektów zarządzeń zmieniających zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody: „Dąbrowa Świetlista”, „Jasień”, „Lubiaszów”, „Wielkopole”, wraz z projektami zarządzeń poprzez:

- opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi 3 września 2024 r.;
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi od 3 do 24 września 2024 r.;
- publikację w prasie lokalnej 3 września 2024 r.

W trakcie konsultacji społecznych nie zostały złożone wnioski i uwagi do przedmiotowego projektu zarządzenia.

W ramach autokorekty zweryfikowano zapis projektu zarządzenia:

- w załączniku Nr 1 opis celu działań ochronnych dla parametru powierzchnia poprawiono na „utrzymanie siedliska na łącznej powierzchni co najmniej 21,71 ha - poprawa oceny wskaźnika z U1 na FV”;
- w załączniku Nr 1 opis celu działań ochronnych dla wskaźnika „gatunki charakterystyczne” na stanowisku Wołodrza 2 poprawiono na ocenę U2.

Zmiana powierzchni siedliska wynika z jej zweryfikowania na podstawie posiadanych danych uzyskanych z opracowań sporządzonych na potrzeby monitoringu siedliska w ramach Państwowego

Monitoringu Środowiska prowadzonego przez GIOŚ, dokumentacji sporządzonej na potrzeby planu ochrony rezerwatu przyrody „Dąbrowa Świetlista” oraz obserwacji własnych RDOŚ w Łodzi poczynionych w trakcie prowadzonych regularnych lustracji obszaru oraz oceny skuteczności prowadzonych w obszarze działań ochrony czynnej. Powierzchnia poprzednia z SDF – 26,21 ha, powierzchnia proponowana – 21,71 ha. Wcześniejsza wiedza o siedlisku w obszarze była oparta na badaniach prowadzonych m.in. na potrzeby opracowania WZS wykonanego w 2008 r., wcześniejszych badań prowadzonych przez GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (2006, 2007, 2011) oraz na podstawie danych pochodzących z dokumentacji do planu ochrony rezerwatu przyrody „Dąbrowa Świetlista” (2013 r.). Kolejne badania przeprowadzone przez GIOŚ, a także obserwacje własne poczynione przez RDOŚ w Łodzi w trakcie prowadzonych regularnie lustracji obszaru przyczyniły się do uzyskania danych, na podstawie których możliwe było realne określenie powierzchni siedliska. RDOŚ w Łodzi zgodnie z obowiązującymi dokumentami planistycznymi dla rezerwatu przyrody oraz obszaru Natura 2000 prowadzi cykliczne działania ochrony czynnej polegające na usuwaniu z warstwy podszytu grabu, lipy, jesionu oraz klonów, wszystkich zaobserwowanych osobników dębu czerwonego, czeremchy amerykańskiej i robinii akacjowej oraz leszczyny. RDOŚ w Łodzi 29 sierpnia 2024 r. złożył do GDOŚ wniosek o zmianę SDF Dąbrowa Świetlista w Pernie PLH100002.

Na podstawie przepisów art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, projekt niniejszego zarządzenia został przedłożony do zaopiniowania Radzie Gminy Nowe Ostrowy pismem z 14 października 2024 r., znak: WPN.6202.8.2023.JHi. Projekt został zaopiniowany pozytywnie - uchwałą NR VI/40/24 Rady Gminy Nowe Ostrowy z dnia 25 października 2024 r.

Na podstawie art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz § 7 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody projekt zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Łodzi, uchwałą nr 14/2024 z dnia 21 listopada 2024 r.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r., poz. 190) projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Łódzkiego - pismo znak: RT-II.0521.7.2024 z dnia 24 października 2024 r.